

לא על ה-CHONG לבדו

מרידיאנים מיוחדים בדגש על ה-CHONG בגניקולוגיה סינית

מאת יעל שני

במאמר זה אתייחס לשימוש במרידיאנים מיוחדים הרלוונטיים לטיפול בנשים בכלל, ולמרידיאן ה-CHONG בפרט. מבין שלל הגישות הקיימות לגבי הטיפול במרידיאנים המיוחדים נוצר בלבול ולעתים אובדת הדרך וההבנה מתי נכון להשתמש בהם לטיפול, ובאיזה אופן לטפל בעזרתם. הבחירה להתמקד ב-CHONG נובעת מנחיצותו בטיפולים הגניקולוגיים מחד, ומשימוש עודף ולא מדויק שנעשה בו לעתים מאידך.

סקירה היסטורית

הגישה לשימוש במרידיאנים המיוחדים Qi Jing Ba Mai (Extraordinary Vessels) - נעה

בין הילה האופפת אותם, יראת קודש וחוסר הבהירות המלווה את השימוש בהם. לאורך ההיסטוריה של הרפואה הסינית התפתחו תאוריות רבות ושונות לגבי אופיים, המסלולים שלהם, הפונקציונליות, והקשר לפתולוגיה והטיפול.

עד לתקופת שושלת Ming לא תועדו המרידיאנים המיוחדים.

המקורות Ling Shu ו-Su Wen תארו את המסלולים של המרידיאנים המיוחדים, את התפקוד התאורטי והקליני שלהם. אולם בשני הכתבים קיימת אי בהירות רבה וסתירות לגבי הבנת השימוש והטיפול בשמונת המיוחדים.

בשנת 100 לפנה"ס עד 100 לספירה נכתב ה-Nan Jing, אשר הכניס סדר והגיון, הגדיר מערכת ברורה ועקרונות טיפול במרידיאנים אלו. ב-Nan Jing נמצא מודל ברור יותר של התאוריה האנרגטית של שמונת המיוחדים. התאוריה מספקת נקודת מבט

יעל שני B.Sc., Dipl.Ac. מרצה בקמפוס ברושים, מתמחה בגניקולוגיה סינית, בעלת מרפאה פרטית בכוכב-אי, עורכת "אורז", חברת ועד האגודה הישראלית לריפוי סיני מסורתי בשנים 2010-2013

עפ"י התריאגרמות המגדירות את שמונת המיוחדים, הפונקציונליות שלהם מחולקת לארבעה זוגות מרידיאנים:

Chong mai - yin wei mai

Ren mai - yin qiao mai

Dai mai - yang wei mai

Du mai - yang qiao mai

כמו כן הוגדרו 4 זוגות של נקודות דיקור:

SP4 (Yellow Emperor) + PC6 (Inner Pass)

KID6 (Shining Sea) + LU7 (Broken Sequence)

SI3 (Back Ravine) + BL62 (Extending Vessel)

GB41(Close to Tears) + TW5 (Outer Pass)

Nan Jing מבסס את התאוריה של המרידיאנים המיוחדים על התפיסה של המרכז האנרגטי של הגוף, "תנועת Qi בין הכליות". הכוונה ל-Ming Men, ה"לב הקטן" וה-Dantian. ההגדרה ל"מרכז האנרגטי" מובאת בקטע של הבא של ה-Nan Jing:

מקור שניים עשר המרידיאנים,

יסוד חמשת אברי ה yin ו ששת

אברי ה-yang;

מקור ה-triple warmer, שער

הנשימה;

מקור ה-Qi החיוני.

,Dai Mai | Yin Wei, REN | DU, CHONG הם השימושיים ביותר, אולם חשובה ההבנה הבסיסית של כל רשת המרידיאנים המיוחדים.

רשת המרידיאנים

שמונת המרידיאנים המיוחדים בנוים רמה אנרגטית עמוקה ומרתקת בטיפול ברפואה הסינית. שמות המרידיאנים המיוחדים מעידים על תפקידם. REN בתרגום של "conception" במשמעות של "לקבל" או "להחזיק משהו בקידמת הבטן". DAI מתייחס לחגורה או למחוק, וגם סינו, משהו שמקיף. CHONG משמעותו "רחוב". הרעיון שהשם מבטא הוא "ערוץ להעברת מידע". בחלק מהכתבים, CHONG מתייחס לטרנספורמציה אלכימית, שתי ישויות שמתהוות יחד למשהו אחד, אחר, חדש. QIAO משמעותו "עקב" או "לעמוד על קצות האצבעות", במשמעות של עקב מורם מעלה. הכוונה לבעיטה של הרגל גבוהה ככל האפשר. WEI מצוין "חבל", או "קישורית" או "אגד". הכוונה לחבל שקשור מסביב לדבר מה שמורידים למטה, והחבל מאבטח אותו. חלק מהשימושים קליניים נובעים ממשמעות שמום: מרידיאני ה-Wei שולטים בתנועה כלפי מטה, ואילו מרידיאני ה-Qiao שולטים בתנועה כלפי מעלה.

המבדילה באופן ברור בין גישת 5 האלמנטים והאנרגיה של 12 המרידיאנים, הקשר לאנרגיה העמוקה של הגוף והטבע, כמו כן מספקת גישות טיפוליות מעשיות הקשורות לשמונת המרידיאנים המיוחדים.

בשנת 1439, בספר Zhen Jiu Da Quan נמצא תאור מדויק של המסלולים, נקודות הדיקור והטיפול בשמונת המיוחדים, כולל תאור הקשר ל-12 המרידיאנים ושילוב נקודות הדיקור שלהם בטיפול.

בשנת 1601 נכתב Zhen Jiu Da Cheng אשר הרחיב את שיטות הטיפול במרידיאנים המיוחדים ובנקודות הפתיחה והסגירה שלהם, הן כנקודות בודדות, הן בזוגות, והן בשילוב נקודות נוספות.

הרופא המפורסם ד"ר Li Shi Zhen כתב את Exposition on the Eight Extraordinary Vessels (1577-1578), והיה זה שתיאר לראשונה בכתב את התאוריה והטיפול בצמחים עפ"י האנרגטיקה של המרידיאנים המיוחדים בצורה בהירה, מקיפה וברורה על פיה מבוסס השימוש במרידיאנים אלו כיום.

בתחום הטיפול בגניקולוגיה הסינית, לעיתים השימוש במרידיאנים המיוחדים חיוני להצלחת הטיפולים. המרידיאנים

טכניקות הטיפול.

באבחנת הגוף.

על חוסר איזון ב-Chong Mai תמיד בטן נפוחה או נוקשה, שלא מאפשרת כניסה עמוקה במישוש. על כך ארחיב בהמשך.

ST30 היא נקודת מפגש של שלושת המרידיאנים המיוחדים בעלי הזיקה החזקה ביותר לטיפולים גניקולוגיים: du, ren, chong. רגישות של הנקודה במישוש יכולה להעיד על חוסר איזון של אחד מהם או יותר. לשם כך יש להרחיב את האיבחון בעזרת איזורים אחרים באבחנת גוף.

נקודות ברגליים וידיים:

ראשית כל נקודות הפתיחה והסגירה של המרידיאנים המיוחדים: lu7, ki6, gb41, tw5, bl62, si3, sp4, pc6 רגישות בנקודות אלו תמיד על חוסר איזון במרידיאן הרלוונטי.

בנוסף ישנן כמה נקודות עיקריות בגפיים:

KI2	yin qiao
KI9	yin wei
BL57	yang wei
GB29	yang wei mai, yang qiao mai
LI14	yang wei
LI15	yang qiao
SI10	yang wei, yang qiao

סימטופמים וטיפולים

עפ"י כל הכתבים העוסקים בנושא המרידיאנים המיוחדים, האמצעי העיקרי לאיבחון וטיפול הוא המישוש ואבחנת הגוף. על המאבחן לבצע "חקירה" של השטח, של מסלול המרידיאנים, נקודות ה"תגובה" שלהם, טופולוגיה של הגוף, הקשר היחסי בין המרידיאנים המיוחדים השונים. יש לבחון את המרידיאן לכל אורכו, להשוות את האיזורים השונים, למצוא את נקודות הרגישות, מתח, אנרגטיקה, בצקתיות, רפיון, כאב ועוד.

טכניקות הטיפול

בספרות העתיקה ישנם תאורים רבים, שונים וסותרים לגבי

הקשר לאיזורים בגוף מופיע ב-Zhen Jiu Da Cheng (משנת 1601):

The yang qiao, yang wei, du and dai mai mainly treat diseases of the shoulders, back, lumbar and thighs that are superficial. The yin qiao, yin wei, ren and chong mai mainly treat diseases of the heart, abdomen, ribs and sides of the body that are in the lining (inside).

נקודות המזוהות עם

המרידיאנים באבחנת גוף

ישנן נקודות המהוות אינדיקציה למצב המרידיאנים המיוחדים. נקודות אלה יש לאבחן במישוש, תחילה בעדינות ואז בכניסה עמוקה יותר. חשוב לשים לב האם יש כאב כנגד הלחץ, מתיחות, נפיחות, רפיון או בצקתיות בנקודה. כמו כן, בעיקר באיזור הבטן, יש לשים לב לטמפרטורה של איזורי הנקודות. לעתים הנקודות על גבי ה-REN משקפות גם את מצב ה-DU.

נקודות עיקריות באיזור הבטן:

CV1	chong mai, du mai
CV5	ming men, triple warmer
CV10	spleen
CV12	lung, triple warmer, stomach
CV22 / 23	yin wei mai
ST30	du mai, ren mai, chong mai
ST12	yin qiao mai
KI11-KI21	chong mai
LIV13	dai mai
LIV14	yin wei mai
SP13/15/16	yin wei mai

Ren mai מאפשר איבחון של המרכז עפ"י שלושת המחממים בגלל מסלולו. מתח בולט באיזורים מסויימים על גבי ה-ren לעומת איזורי חוסר בהם המרידיאן מרגיש ריק ושקוע מעידים על חוסר איזון. על ה-ren נמצאות רוב נקודות ההתראה (mu points) שמשמשות מפתח חשוב

"המרכז האנרגטי" הוא מקור האנרגיה של המרידיאנים המיוחדים.

המרידיאנים Du, Chong, Ren מתוארים כשמקורם ישירות ברחם. הרחם מזוהה עם תנועת ה-Qi בין הכליות. רחם הוא פונקציונליות יותר מתיפקוד איבה. הרחם מאפשר את התעברות. המרידיאנים du, chong, ren מיוחסים ל"נבט הקדמוני" בהתייחס לשכבות בשלבי ההווצרות המוקדמים של העובר מהחוץ פנימה: אנדודרם, מזודרם ואקטודרם.⁽¹⁾

ה-Chong מתואר כמניע Qi.

ה-Du וה-Ren מתוארים כ-yin ו yang של תנועת ה-Qi. ה-Chong וה-Ren מתווים "דרך" של 12 המרידיאנים, אחראים לתנועה שלהם וחוזרים לנקודת המפגש ב LU9. הם מהווים את מרכז, האנרגיות הקוסמיות של עצם הווייטנו, אנרגיות החיים המניעות את היקום. ממרכז זה האנרגיות הקוסמיות משתנות, מותמרות, מתאחדות ומתפצלות למערכות השונות.

Li Shi Zhen דן בקשר ההדוק של שלושת המרידיאנים הללו, ren chong ו du :

"The triple warmer is the function of ming men. The ren mai and du mai make contact together at the chong mai"...

Su Wen מרחיק לכת ואומר:

"This is why we can say the du mai, ren mai and chong mai have different names but are all the same"

מבנה גוף

המבנה האנרגטי והמבנה הפיזי בגוף קשורים בקשר הדוק. טיפול במרידיאנים המיוחדים משפיע על איזון הגוף הפיזי, כגון חוסר איזון בין צידי הגוף, אורך שונה של גפיים, טונוס שרירים גבוה, מתח באיזורים שונים בבטן, ועוד. מצבים אלה מאובחנים ע"י מישוש ואבחנת גוף.

ברוב הטקסטים מציינים שיש לדקור ראשית את נקודת הפתיחה ה (master point) של המרידיאן, ולאחר מכן את נקודת הסגירה ה (coupled point). אולם בשום כתב לא מצויין האם יש לדקור אותם בילטרי, קונטראלטרי או איפסילטרי. (דו צדדי, צדדים מנוגדים או יד ורגל באותו צד).

ישנם רמזים לכך שהחלטה על מיקום המחטים אמורה להיות מכוונת עפ"י הצד שבו נמצאת הפתולוגיה, מיקום האיזור המטופל, אבל בעיקר עפ"י המישוש ואבחנת הגוף.

Li Shi Zhen מתייחס לנקודות שונות בהקשר למרידיאנים מיוחדים, ללא איזכור כלל לנקודות "פתיחה" "סגירה" או סדר הדיקור שלהם. בדיון על הנקודה KID6 כפתיחה או סגירה אין היא מקבלת יותר חשיבות או תשומת לב מנקודה KID2 (Valley Burning) בעבודה על ה-yin qiao.

ישנה התייחסות לסוגיית שילוב נקודות דיקור נוספות בטיפול במרידיאנים המיוחדים, נקודות שלא נמצאות עליו. גישת טיפול המובאת ב-Zhen Jing Zhi Nan כוללת שילוב של טיפול במרידיאנים מיוחדים בצירוף נקודות על 12 המרידיאנים הרגילים אשר משתלבות נכון בטיפול. למשל: בטיפול פתיחה של chong mai אפשר וכנן לצרף את המרידיאנים הבאים:

מקרה של מעורבות: heart, stomach, pericardium במקרה של שלשולים, בעיות

לדם, ולאזור הבטן והעיכול. הנקודות מטפלות ברוב סוגי הדלקות הבטניות הקשורות לקיבה.

ל-Chong משוייכת פונקציונליות הורמונלית. ישנו תיעוד לגבי הקשר של ה-chong למערכת האנדוקרינית. Ling Shu ישנו הסבר מעניין לקשר לשיעור פנים, זקן ושפם לצי' ודם דרך ה-chong:

”אם יש מספיק qi ודם, העור בריא ורקמות הגוף חמות. אם יש מספיק דם, הדם מזין את העור ומאפשר שיעור. באופן פרהנאטלי בנשים יש מספיק qi אך אין מספיק דם. להזין את הפה והשפתיים באופן מספק. זו הסיבה שלנשים אין שפמים או זקנים. בסריסים אשר נחתך איבר מינם נפגע ה-chong mai. השפם והזקן לא גדלים בגלל שה-chong mai יכול להזין את האיזור ששביב לפה.”

Ling Shu, Chapter 65, pp/463-4

Nan Jing ב מתואר הסימפטום בבירור:

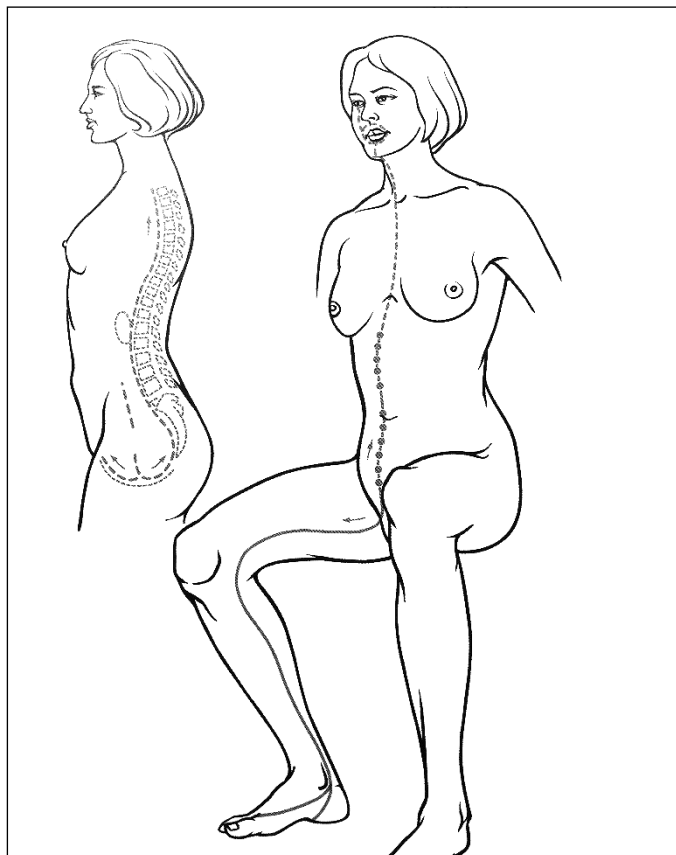
”כאשר ישנה בעיה בתפקוד ה-chong mai, הסימפטום הוא qi מורד ומתח או כוץ של דופן הבטן”

Nan Jing, Chapter 29, vol.2, p.17

הכוונה למתח של הבטן ושרירי הבטן. הסיבה לכך היא התנועה ההפוכה של ה-chong mai המורד אשר גורמת לנפיחות בטנית ומתח מצטבר באיזור הבטן.

תיפקוד לא תקין של chong ו- ren mai יפגע בתפקוד כל 12 המרידיאנים ובכך ישפיע על תפקוד פיזי ונפשי עד למצבים של שיגעון.

הדופק בעמדה אמצעית יהיה עמוק, חזק ונוקשה, או שהדופק השטחי והעמוק יהיו חזקים ונפרדים בעמדה האמצעית. הסימפטומים יהיו תחושת מלאות בחזה, קור או כאב בחזה, כאב בבטן התחתונה, כאב הנגרם

מסלול ה-chong mai

מתחבר ל-CV1, נע לאורך ובין מרידיאני ה-KID על הבטן, נכנס אל בית החזה ומתפשט. בספרו של Li Shi Zhen מקדיש המחבר למרידיאן ה-chong את ההסבר הרחב והמפורט ביותר מכל המרידיאנים המיוחדים. ה"רחוב" או ה"שדרה" הגדולה של ה-chong qı שמשוייך ל chong מגדיר את הצומת של ה-KID עם ה-chong בגפיים התחתונות, ומפגש עם מרידיאן ה-SP באספקט הייני של הרגל. מכאן שנקודות המפגש לאורך הרגל של ה-chong עם ה-KID SP-1 משפיעות על איזור הרבייה והבטן התחתונה ממנו נובע ה-chong.

בפרק "Four Ocean" ב-Ling Shu מתוארות נקודות ה"מעבר" של ה-Chong, בהיותו ים הדם. יום שניים עשר המרידיאנים. הנקודות הן BL11, ST37, ST38. הסימפטומים המשוויים לנקודות אלה קשורים לתחושת מלאות בכל הגוף, לסטטיס של דם, חוסר דם ותחושה כללית של "קטנות" הגוף. באופן מובהק ה-chong משוייך

שתוארו כ"גידולי שרימפ" או "גידולי צב" עפ"י המבנה שלהם. בנוסף סימפטומים של ה- ren mai תלויים במסלול המרידיאן וניתן לאבחן אותם במישוש לאורכו. בשימוש המודרני בגניקולוגיה סינית הפתולוגיה של ren mai קשורה יותר ליכולת איזון האספקט האיני על פני שלושת המחממים. חשוב לציין כי ה- ren mai לא מייצר Yin אלא קשור ליוסות שלו. במצב של חוסר איזון נראה למשל חוסר הזנה לרחם, המתבטא הן באופי הוסת והן בתהליכי פרויון. חוסר האיזון ב- ren mai יכול לגרום לרירית הרחם להיות דקה מדי ולפגוע בהשתרשות של הביצית המופרית על גבי דופן הרחם.

CHONG MAI

ה-Chong הוא ים כל התעלות והמרידיאנים. הוא ים הדם. ה-chong וה- ren מוצאם בבטן בתחתונה באיזור מוצא אברי הרבייה. הם נובעים אל פני השטח בנקודת Qi Thoroughfare (ST30), שמשמעותה "רחוב", "שדרת" ה-qi. מכאן, המרידיאן

עיקול: large intestine, stomach במקרה של נפחות בטנית מלווה בכאב: triple warmer, stomach

שילוב נקודות בתחום הגניקולוגיה הסינית:

בתחום הגניקולוגיה שבו עסקינן אפשר ורצוי לצרף לטיפול ב-chong mai נקודות רלוונטיות המשלימות את הטיפול. ניתן למשל להוסיף נקודות הקשורות למסלול ה-pericardium, הנפוצות יותר שכדאי לבדוק הן PC6 או PC4 לפי רגישות. נקודות על מסלול ה-stomach בהתאם לפתולוגיה, ST37 או ST38 הקשורות לדם ול-chong, ST36 לחיזוק האדמה או ST40 במעורבות של לחות, וכמובן ST30 עליה הרחבתי לעי"ל, שהיא מפגש ה-chong mai וה- ren mai. נקודות על מסלול ה-ST על הבטן בהתאם לפתולוגיה ולאבחנת הגוף.

נקודות על גבי ren mai, עפ"י האבחנה ובדיקת נקודות ה-MU (אתראה), וכן אפשרות לפתוח את ה- ren mai יחד עם ה-chong. נקודות על גבי ה-kidney הקשורות לתפקוד רחם ושחלות, בעיקר KI11 עד KI16, קשורות ישירות למערכת הגניטלית ונמצאות על ה-chong.

נקודות הקשורות לשדיים במידה ובעיות השדיים קשורות לתיפקוד ה-chong mai. כך למשל גודש בשדיים לפני וסת, כאבי שדיים בהריון, מסטיטיס וכד' ניתן לצרף נקודות: SP21, ST18, SI11, SI9, GB41, ST30, PC4, CV17 ונקודות רלוונטיות נוספות עפ"י איבחון הבעיה.

REN MAI

הסימפטומים העיקריים של ren mai תוארו ב-Nan Jing: בגברים אלה סוגים שונים של כאבים באיזור הבטן העליונה והתחתונה כגון: כאב של צ"י מורד, קור, גידולים, כאב שטחי של הבטן, הרניה, כאב באברי המין ועוד. בנשים לעומת זאת, כל סוגי הכאבים קשורים להוצרות גושים, גידולים למיניהם: נקודות כחולות הקשורות לכלי דם, גושים בטניים, גושי דם, עצירות, וגידולים אחרים

בתנועה, תחושת לחץ בלב, נושים, אי פריות, טפטופים של השתן ואי נוחות בשתן, אי נוחות ותחושת מלאות באיזור בית החזה.

כפי שהגדיר Yue-Ren בספרו Classis of Difficulties:

"When the chong vessel is diseased there is a counterflow of qi and abdominal urgency"

מסביב לטבור אם הכאב לא פחת מספיק יש לדקור את ST30.

שימושים קליניים בגניקולוגיה סינית

השימושים הקליניים של ה-chong mai בגניקולוגיה סינית רבים ומגוונים. כאשר האבחנה מדויקת השימוש בו יכול לקדם מאוד את הטיפול אך חשוב להבין שלא לכל בעיית פריון או סדירות הוסת

בחילות והקאות הריון, (גם מצבי היפרמסס קשה), כאבי בטן בהריון, הפלות חוזרות, בעיות הריון שונות כגון התפתחות עובר, סכרת הריון, רעלת הריון, בצקות, שלשולים ודם בצואה בהריון, בעיות שלאחר לידה הן ברחם והן בשדיים, בעיות בהנקה, גודש בשדיים, מסטיטיס ועוד...

כדוגמא, כדי לדון בעבודה עם

דוגמא לבטן אופיינית עם פתולוגיית chong (הדיקור על ה-CV קשור לטיפול הספציפי ולא מהווה דוגמא לטיפול ב-chong)

הווסת. הן המכיל את הדם, מווסת אותו וקוצב את תנועתו, לתיפקוד נכון של ה-chong השפעה מכרעת על מהלך המחזור והווסת.

גיל ההתבגרות: במהלך תקופה זו מתחילים ה-chong וה-ren את פעולותיהם (בתחילת מחזור הוסת. לעתים התחלה זו מלווה בחוסר איזון הורמונלי עד להתייצבות המערכת. לא תמיד נכון להתערב בטיפול מיד בחודשים הראשונים עד אם הוסת לא סדירה, מקדימה או מאחרת ומגיעה לעתים עם תחושת כאב. אולם אם לאחר כמה מחזורים התופעה נשנית, כדאי לבחון את מצב ה-chong וה-ren ולהעזר בהם בטיפול.

הריון: בהריון נוצר "איזון הורמונלי חדש" של הריון. לפיכך נראה את הסיפטומים הרבים של הטרימסטר הראשון שקשורים מאוד לתיפקוד ה-chong. הכולט שבהם הוא בחילות והקאות ועד למצבים של היפרמסס קשה המחייב אישפוזים בלתי פוסקים. מעורבות ה-chong בטרימסטר הראשון של ההריון הן בזרימה תקינה של qi ודם לרחם, בניית השיליה, ותהליך חלוקת התאים בעובר.

אולם אחד ההסברים לבחילות ההריון נובע דווקא מהעובדה שבפעולתו התקינה (לא בהריון) ה-chong מתמלא במהלך 28 ימי המחזור ומתרוקן בזמן הווסת. בהריון, כיוון שהווסת מפסיקה, מתמלא ה-chong ללא יכולת להתרוקן. לפיכך הוא "עולה על גדותיו" והופך את תנועת ה-qi ל-qi מורד.

מחלות כרוניות או טיפולים כימותרפיים: פוגעים במערכת האנדוקרינית וגורמים לחוסר איזון הורמונלי ושיבוש במהלך מחזור הוסת.

מנופאזה: שינוי הורמונלי תוך כדי תהליך הפסקת מחזור הוסת ועד סיום תקופת המנופאזה והתרוקנות ה-chong.

אידיופטי: לעתים מופיע חוסר

ה-chong אתאר מקרים שהמחנה המשותף שלהם הוא חוסר איזון הורמונלי.

חוסר איזון הורמונלי יכול להתבטא בדרכים שונות:

מחזור ווסת: וסת לא סדירה, אמנוריאה, מנורגיה או היפומנוריה, וסת שמלווה בנפיחות בטנית וכאב, אקנה שמשתשנה במהלך המחזור, לעתים מוחמר לקראת הופעת הוסת, בחילות במהלך הוסת.

שלשולים המלווים את הווסת שלרוב מעידים על הפרשת יתר של פרוסטוגלנדין - הורמון שמכווץ את הרחם, אבל הוא עלול לכווץ גם את השריר החלק במעינים ולגרום לשלשולים. כיוון שה-chong הינו "ים הדם" וכן "שדרה של תנועה" ברור מאוד הקשר שלו למחזור

מתאים לעבוד עמו. יחד עם זאת, לעתים לא ניתן להתקדם בטיפול בלי להבין מתי וכיצד חייבים לטפל בעזרתו.

הסימנים העיקריים לשימוש ב-chong יהיו מבנה ומישוש הבטן, אבחנת הגוף, סימנים וסימפטומים, רגישות הנקודות הקשורות למרדיאן ונקודות האסוציאציה שלו, כמו גם נקודות הפתיחה / סגירה שלו.

מגוון הפתולוגיות בהן השימוש ב-chong mai יהיה רלוונטי הינו רחב מכדי להתייחס לכולו במאמר זה וכולל את התחומים הבאים:

בעיות פריון, בעיות אנדוקריניות, אי סדירות הוסת, מנורגיה, אמנוריאה, דיסמנוריאה, PMS, PID, מיומות, אנדומטריוזיס,

Chong mai והקשר לתנועת הצי בין הכליות: התובנה המרכזית של Li Shi Zhen לגבי ה-chong הינה הקשר ההדוק שלו לתנועת הצי "בין הכליות", תפקיד אותו הוא חולק יחד עם du-i ren. ה-chong קשור לאברי הרבייה, לרחם, לתנועת ה-qi, ולתפקיד הפיזיולוגי של הכליות. נקודות הדיקור על מרדיאן הכליות הינן נקודות על ה-chong.

לפי Li Shi Zhen, בטיפול ב-qi מורד של ה-chong, כאשר ה-qi עולה לפלג הגוף העליון, יש לטפל באיזור בית החזה בנקודות CV17 או CV22. מתחת לאיזור זה, יש למצוא את "הדופק הנע" ולדקור אותו...לכאב בטן הקשור ל-chong mai, יש לדקור את "הדופק הנע"

- Gynecology in Chinese Medicine, An Integrated Approach 1998
4. Zita West, Acupuncture in Pregnancy and Childbirth, Foreward by Giovanni Maciocia 2001
5. Andreas A. Noll, Sabine Wilms, Chinese Medicine in Fertility Disorders, 2010
6. Bob Flaws, Chinese Medical Obstetrics, 2005

הערות

1. (Ectoderm) ממנו מתפתחים מערכת העצבים, אברי החישה, השיניים, האפידרמיס והמבנים הקשורים לו שיעה, ציפורניים. (Mesoderm) ממנו מתפתחות רקמות החיבור: השלד, הדם, השרירים והסחוס, וכן הלב והכליות. (Endoderm) ממנו מתפתחים מערכת העיכול, הכבד, מערכת הנשימה והבלוטות הפנימיות.

גם בחירת הנקודות לעבודה איתן דורשת מישוש ואבחנת גוף מפותחת. בחירת הנקודות מתבצעת ע"י מישוש והצלבה עם הסימפטומים המעורבים. מרידיאן ה-chong מעורב הפתולוגיות רבות בגניקולוגיה הסינית, לעתים בשיתוף מיוחדים נוספים כמו ה-dai mai-ren, du ו-chong-ren חיוני ובעיקר בפתולוגיות של חוסר איזון הורמונלי. שימוש מושכל במרידיאנים אלה ובמיוחד ב-chong-ren חיוני בטיפולים בגניקולוגיה סינית מודרנית.

ביבליוגרפיה

1. Charles Chase, Miki Shima, An Exposition on the Eight Extraordinary Vessels Acupuncture Alchemy & Herbal Medicine 2010
2. Kiiko Matsumoto & Stephen Birch, Extraordinary Vessels, 1986
3. Yu Jin, M.D. Obstetrics &

המיוחדים לאורך כל ההיסטוריה של הכתבים מ-150 לפנה"ס ועד ל-1860 לספירה ישנו רצף הולך ונבנה ומתבהר של הגדרת המרידיאנים המיוחדים, השימוש בהם, ונחיצותם בטיפולים ברפואה סינית.

בניגוד למיתוסים המקובלים בקרב הרפואה הסינית במערב, אין בכתבים התוויות נגד או אזהרה בדבר שימוש במרידיאנים אלה וזאת למרות ובזכות הזיקה שלהם לאנרגיית המקור.

השימוש בהם אינו מסתכם ב"פתיחה - סגירה" אלא בדיקור הנקודות עליהם, נקודות על מרידיאנים אחרים הקשורים אל המיוחדים או קשורים לטיפול ומשלימים אותו.

אין קביעה אחת לגבי עבודה עם נקודות פתיחה-סגירה: ניתן לעבוד איתן בילטרלי, או באלכסון, או בצד הרלוונטי לטיפול.

איבחון מדויק של הפתולוגיה של מרידיאנים מיוחדים, כמו

איזון הורמונלי על רקע לחץ נפשי, רקע גנטי או סיבה לא ידועה, לתקופות קצרות או ארוכות בנשים בכל שנות חייהן הפוריות.

בחלק רחב של המקרים של חוסר איזון הורמונלי נראה באבחנת הגוף את מבנה הבטן המיוחדת למעורבות ה-chong.

נראה סימנים של מערכת העיכול, qi מורד המתבטא בנפיחות, כאב בטן, לחץ בחזה, גודש בשדיים, בחילות, הקאות, שלשולים וכד'.

כדאי לבדוק את הבטן במגע, את המסלול של המרידיאן באספקט הייבי של הרגליים בדגש על מסלול ה-KID וה-SP להם יש נקודות השקה רבות עם ה-chong.

רגישות של SP4 חיונית לאבחנת מעורבות המרידיאן.

לעתים הטיפול יהיה משולב עם REN שגם לו ישנה השפעה על המאזן ההורמונלי.

סיכום

בסקירה של המרידיאנים